

USMERNENIE K FORMÁM ÚPRAVY ŠKOLSKÉJ DOCHÁDZKY ŽIAKOV ZÁKLADNÝCH ŠKÔL A STREDNÝCH ŠKÔL

Číslo: 2025/13242:1-A3710

September 2025

ÚVOD

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vydáva toto usmernenie, ktorého cieľom je poskytnúť **riaditeľom základných škôl a stredných škôl**, bez ohľadu na ich zriaďovateľa, prehľadné informácie o jednotlivých formách úpravy dochádzky žiakov v škole podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) v znení účinnom k 1. septembru 2025.

Toto usmernenie sa nevzťahuje na prípady, keď žiaci plnia školskú dochádzku formou osobitného spôsobu v zahraničí¹⁾ alebo navštevujú zahraničnú školu, prípadne školu s medzinárodným programom na území Slovenskej republiky²⁾.

Usmernenie rozpracúva pre potreby aplikačnej praxe nasledovné formy úpravy školskej dochádzky žiaka do školy:

1. Individuálny vzdelávací program
2. Dočasné neposkytovanie vzdelávania zo zdravotných dôvodov
3. Individuálne vzdelávanie
4. Individuálny učebný plán

Každá z týchto foriem, ktorou sa umožňuje úprava organizácie vyučovania žiaka v škole má **špecifický účel využitia a postup schvaľovania**.

1. INDIVIDUÁLNY VZDELÁVACÍ PROGRAM (IVP)

Druh školy

základná škola (ZŠ), stredná škola (SŠ)

Právna úprava

§ 7a, § 7 ods. 5 a § 94 ods. 4 školského zákona

Základná charakteristika

Individuálny vzdelávací program (ďalej len „IVP“) je dokument, ktorého cieľom je zabezpečiť primerané podmienky na vzdelávanie žiaka a zároveň mu poskytnúť vhodné podporné opatrenie. Vypracúva sa pre žiakov, ktorí z rôznych dôvodov – napríklad zdravotných alebo sociálnych potrieb – vyžadujú najmä prispôsobenie obsahu, metód a foriem vzdelávania,

¹⁾ § 23 písm. b), e) a g) školského zákona

²⁾ § 23 písm. c) a d) školského zákona

spôsobu hodnotenia, úpravu dochádzky do školy alebo intenzívnejšiu spoluprácu s odbornými zamestnancami školy či zariadením poradenstva a prevencie.

IVP predstavuje prispôbenie školského vzdelávacieho programu konkrétnym potrebám žiaka. Pri jeho tvorbe sa zohľadňujú individuálne schopnosti, predpoklady a aktuálna úroveň vedomostí žiaka. Cieľom dokumentu je zabezpečiť rovnocenný prístup ku vzdelávaniu a podporiť dosahovanie vzdelávacích a výchovných cieľov v podmienkach, ktoré rešpektujú potreby každého žiaka.

IVP je v súčasnosti štandardnou súčasťou vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami³⁾ (ďalej len „ŠVVP“). Hoci jeho vypracovanie pre týchto žiakov nie je výslovne povinné podľa školského zákona, je opodstatnené v prípadoch, keď špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka presahujú rámec školského vzdelávacieho programu školy, ktorú navštevuje, a zároveň nie je možné zabezpečiť jeho vzdelávanie ani podľa vzdelávacích programov určených pre školy, ktoré vzdelávajú žiakov so ŠVVP.

Zároveň však platí, že mnohé podporné mechanizmy si môže škola nastaviť už v rámci vlastného školského vzdelávacieho programu – ako súčasť inkluzívneho prístupu pre všetkých žiakov alebo pre konkrétnu skupinu žiakov, ktorí podporu potrebujú.

Cieľová skupina

Podľa IVP sa na základe **informovaného súhlasu** zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia (ďalej len „zákonný zástupca“) môže vzdelávať

- a) **žiak so ŠVVP**, ktorého potreby mu neumožňujú vzdelávať sa podľa školského vzdelávacieho programu školy, ktorú navštevuje, a ani podľa vzdelávacích programov určených pre školy, ktoré vzdelávajú žiakov so ŠVVP - napríklad žiak so ŠVVP, ktorý je schopný dochádzať do školy a jeho vzdelávanie si vyžaduje špecifické úpravy
- b) **žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie** v základnej škole.

Obsah IVP

Neexistuje jednotná forma ani obsah IVP, keďže ide o dokument, ktorý má reflektovať individuálne potreby konkrétného žiaka. Formu a obsah IVP si určuje škola samostatne v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v súčinnosti so zákonným zástupcom a za vymedzených podmienok aj so žiakom.

- **IVP žiaka so ŠVVP** okrem základných informácií o žiakovi (napr. osobné údaje, špecifiká zdravotného stavu vrátane záverov odborných vyšetrení, stručný opis žiaka) obsahuje **podporné opatrenia a úpravy jednotlivých častí školského vzdelávacieho programu podľa potrieb žiaka**. Môže ísť najmä o úpravu:
 - obsahu, metód a foriem vzdelávania,
 - spôsobu hodnotenia,
 - dochádzky do školy,
 - spolupráce s odbornými zamestnancami školy alebo zariadením poradenstva a prevencie.

³⁾ § 2 písm. i) školského zákona

- **IVP žiaka základnej školy bez ŠVVP**, ktorý je vzdelávaný individuálnou formou na základe žiadosti zákonného zástupcu⁴ (tzv. „domácom vzdelávaní“) v porovnaní s IVP žiaka so ŠVVP **neobsahuje úpravu obsahu vzdelávania**, keďže žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu bez potreby ďalšej modifikácie.

Rozhodovanie

O vzdelávaní žiaka podľa IVP **riaditeľ školy nerozhoduje** formou rozhodnutia podľa správneho poriadku, t. j. nejde o formálny proces správneho konania. Vypracovanie IVP predstavuje odborný a pedagogický postup školy na zabezpečenie napĺňania práva dieťaťa na rovnaký prístup ku vzdelávaniu.

IVP pre žiaka so ŠVVP sa vypracúva na základe odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie. Dokument **vypracúva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy** v spolupráci **so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy a po konzultácii so zákonným zástupcom**; ak ide o žiaka základnej školy najmenej v piatom ročníku alebo o žiaka strednej školy, aj po konzultácii s týmto žiakom.

V súlade so školským zákonom sa na tvorbe IVP má aktívne spolupodieľať aj zákonný zástupca žiaka. Jeho úloha nespočíva len vo formálnom vyjadrení súhlasu, ale aj v aktívnej spolupráci pri príprave dokumentu. Je dôležité, aby mal zákonný zástupca možnosť:

- vyjadriť pripomienky k obsahu IVP,
- dohodnúť sa so školou na spôsobe podpory žiaka v domácom prostredí,
- získať finálnu verziu dokumentu - napr. fotokópiu alebo elektronický sken.⁵⁾

V prípade žiaka, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie v základnej škole, školský zákon explicitne neupravuje, kto je zodpovedný za vypracovanie IVP. V praxi je však vhodné, aby škola postupovala obdobne ako pri žiakoch so ŠVVP – t. j. poverený pedagogický zamestnanec by mal IVP vypracovať v spolupráci so zákonným zástupcom a ďalšími relevantnými odbornými zamestnancami školy.

Hodnotenie žiaka

Hodnotenie žiaka sa realizuje v súlade s podmienkami uvedenými v IVP.

Ak IVP neobsahuje osobitné úpravy hodnotenia, žiak je z vyučovacích predmetov hodnotený podľa podmienok uvedených v školskom vzdelávacom programe.

Dokumentácia

IVP je súčasťou dokumentácie žiaka.

K individuálnemu vzdelávaciemu programu sa vedie nasledovná dokumentácia:

- IVP žiaka; ak ide o žiaka so ŠVVP, tak jeho obsahom je aj písomné vyjadrenie riaditeľa školy k návrhu podporného opatrenia uvedeného vo vyjadrení na účel poskytnutia podporného opatrenia a k navrhovanému rozsahu jeho poskytovania⁶⁾,

⁴⁾ § 24 ods. 2 písm. b) školského zákona

⁵⁾ § 7 ods. 1 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 4 a 5 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 339/2023 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii.

- Informovaný súhlas zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia,
- Správa z diagnostického vyšetrenia, ktorá obsahuje aj metódy použité pri diagnostike⁶⁾ – ak ide o žiaka so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo so všeobecným intelektovým nadaním.

Evidencia v školskom informačnom systéme (ŠIS)

Vzdelávanie žiaka so ŠVVP podľa IVP sa v ŠIS neeviduje ako samostatná forma vzdelávania ani ako samostatný atribút. Takýto žiak je vedený ako žiak dennej formy štúdia, pokiaľ neplní školskú dochádzku osobitným spôsobom. V evidencii sa zároveň uvádza druh jeho zdravotného znevýhodnenia alebo nadania.

Spôsob evidencie žiaka základnej školy, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie, je podrobne opísaný v kapitole 3 tohto usmernenia.

Financovanie

To či sa žiak vzdeláva podľa IVP neovplyvňuje výšku normatívneho príspevku na žiaka. Výška normatívu sa určuje podľa druhu zdravotného znevýhodnenia alebo nadania žiaka.

Normatív na žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo všeobecným intelektovým nadaním, ktorý sa vzdeláva v dennej forme štúdia a nie je žiakom školy pre žiakov so ŠVVP, sa určuje podľa Nariadenia vlády č. 630/2008 Z. z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov, v nadväznosti na skupinu, do ktorej bol žiak zaradený podľa:

- **prílohy č. 8** - ak ide o žiaka základnej školy a
- **prílohy č. 9** - ak ide o žiaka strednej školy.

Normatív na žiaka základnej školy, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie, je uvedený v kapitole 3 *Individuálne vzdelávanie* tohto dokumentu.

Doplňujúce informácie

- **Vzdelávanie dieťaťa v MŠ podľa IVP** - Podľa IVP sa s informovaným súhlasom zákonného zástupcu môže vzdelávať aj dieťa v materskej škole.
- **Evidencia dochádzky žiaka** – Ak IVP upravuje aj dochádzku žiaka, neprítomnosť v čase, keď podľa IVP nemá byť prítomný v škole, sa eviduje ako ospravedlnená – bez potreby predkladania ospravedlnenia zákonným zástupcom. Takáto neprítomnosť sa nezapočítava do celkového počtu vymeškaných hodín.
Naopak, ak je žiak neprítomný v čase, keď má byť podľa IVP v škole, dochádzka sa eviduje štandardným spôsobom a zákonný zástupca je povinný neprítomnosť riadne ospravedlniť.
- **IVP ako „živý dokument“** - IVP je možné priebežne upravovať podľa aktuálnych potrieb žiaka.
- **Podklady pre IVP** - Zákonný zástupca nie je povinný škole predkladať písomnú žiadosť o vypracovanie IVP. Postačuje, ak škole doručí príslušné správy z diagnostického vyšetrenia alebo odborné vyjadrenia zo zariadenia poradenstva a prevencie.

- **Aktualizácia IVP** - Nie je potrebné vypracúvať nový IVP každoročne. Dokument sa aktualizuje podľa potreby, napríklad pri prechode žiaka na druhý stupeň ZŠ, pri zmene školy a pod.
- **Prestup žiaka s IVP na inú školu** – Pri prestupe žiaka do inej školy rovnakého druhu zašle riaditeľ pôvodnej školy riaditeľovi novej školy kópiu dokumentácie, vrátane IVP, podľa ktorého bol žiak vzdelávaný.⁷⁾ Riaditeľ prijímajúcej školy môže k existujúcemu IVP vypracovať dodatok alebo nový IVP, ak si to vyžaduje zmena potrieb žiaka. Vypracovanie nového IVP však nie je povinné, ak sa potreby žiaka nezmenili.
- **Vyhodnocovanie IVP** - Písomné vyhodnocovanie IVP nie je povinné. Dôležité je, aby dokument priebežne zohľadňoval aktuálne potreby žiaka a aby prebiehala pravidelná komunikácia medzi školou, zákonným zástupcom a dotknutými zamestnancami o pokroku žiaka.
- **Úprava dochádzky a rozvrhu** – Dochádzku alebo rozvrh žiaka možno upraviť v rámci IVP v súčinnosti so zariadením poradenstva a prevencie, ak si to **vyžadujú dočasné okolnosti** a je to v najlepšom záujme žiaka (napr. pri poruchách správania, autizme, ADHD a pod.). Takáto úprava má byť v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a má podporiť aktívne zapojenie žiaka do výchovno-vzdelávacieho procesu. Nesmie viesť k jeho dlhodobému vylúčeniu z kolektívu ani k neformálnemu prechodu na „domáce“ vzdelávanie. Využitiu úpravy dochádzky a rozvrhu spravidla predchádza preukázateľné využitie podporných opatrení.
- **Dištančné vzdelávanie** - V súlade so Štátnym vzdelávacím programom sa pre žiakov vzdelávaných podľa IVP môže denná forma štúdia realizovať aj dištančne, a to v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie.⁸⁾ Dištančné vzdelávanie má byť súčasťou IVP len ako dočasné a odôvodnené opatrenie, ktorého cieľom je podpora žiaka pri prekonávaní ťažkostí. Nemá slúžiť na jeho dlhodobé vyčlenenie z kolektívu.
- **IVP ako registratúrny záznam** – IVP patrí do kategórie ďalšej dokumentácie žiaka so ŠVVP, ak sa žiak podľa neho vzdeláva. Ako registratúrny záznam sa eviduje bez trvalej dokumentárnej hodnoty, s **lehotou uloženia (archivácie) 5 rokov od ukončenia štúdia**.

2. DOČASNÉ NEPOSKYTOVANIE VZDELÁVANIA ZO ZDRAVOTNÝCH DÔVODOV

Druh školy

základná škola (ZŠ), stredná škola (SŠ) – ak ide o žiaka plniaceho povinnú školskú dochádzku

Právna úprava

- § 19 ods. 5 a § 57 ods. 1 písm. f) školského zákona,

⁷⁾ § 31 ods. 3 školského zákona.

⁸⁾ § 54 ods. 2 školského zákona v spojení s:

Štátnym vzdelávacím programom pre 1. stupeň ZŠ (2015), str. 31 – Časť 9 Forma výchovy a vzdelávania, dostupný na: <https://www.minedu.sk/data/att/280/33502.d5d1a7.pdf>

Štátnym vzdelávacím programom pre 2. stupeň ZŠ (2015), str. 30 – Časť 9 Forma výchovy a vzdelávania, dostupný na: <https://www.minedu.sk/data/att/aca/33506.cbc4b4.pdf>

Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie (2023), str. 11 – Časť 5 Forma výchovy a vzdelávania, dostupný na: <https://www.minedu.sk/data/att/574/33499.df5d5b.pdf>

- § 5 ods. 3 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“) – ak ide o základnú školu alebo
- § 5 ods. 4 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. – ak ide o strednú školu

Základná charakteristika

Dočasné neposkytovanie vzdelávania žiakovi, ktorý nie je schopný vzdelávať sa zo zdravotných dôvodov, sa realizuje prostredníctvom rozhodnutia riaditeľa školy o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy.

Oslobodenie od povinnosti dochádzať do školy však neznamená oslobodenie žiaka od plnenia povinnej školskej dochádzky.

Táto forma sa uplatňuje výlučne v prípadoch, keď žiakovi so zdravotným znevýhodnením jeho nepriaznivý zdravotný stav **úplne znemožňuje vzdelávať sa, a to až do pominutia týchto dôvodov** napr. na základe vyjadrenia lekára alebo vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie.

Cieľová skupina

Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý plní povinnú školskú dochádzku, a jeho nepriaznivý zdravotný stav mu objektívne úplne znemožňuje vzdelávať sa, a to až do pominutia dôvodov.

Príklady takýchto situácií môžu zahŕňať:

- žiaka v kóme,
- žiaka po vážnom úraze, pripútaného na lôžko, ktorý nie je schopný žiadnej formy komunikácie a ani minimálneho zapojenia sa do vzdelávania,
- iné výnimočné prípady, v ktorých by akákoľvek forma vzdelávania bola v rozpore s odporúčaním lekára a najlepším záujmom dieťaťa.

Obsah vzdelávania

Vzdelávanie sa žiakovi **neposkytuje**, a to **až do pominutia zdravotných dôvodov**, ktoré túto neschopnosť zapojiť sa do výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobujú.

Poznámka: Po zlepšení zdravotného stavu je potrebné bezodkladne **zabezpečiť opätovné zapojenie žiaka do vzdelávania** v primeranej forme (napr. individuálne vzdelávanie, IVP).

Rozhodovanie

Riaditeľ školy môže oslobodiť žiaka od povinnosti dochádzať do školy, ak zákonný zástupca predloží:

- písomné odporúčanie všeobecného lekára pre deti a dorast a
- písomné odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie.

Na základe predloženej žiadosti a požadovaných odporúčaní riaditeľ školy vydá rozhodnutie o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy podľa:

- § 5 ods. 3 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. - ak ide o riaditeľa základnej školy alebo
- § 5 ods. 4 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. - ak ide o riaditeľa strednej školy.

Žiakovi, ktorému bolo takéto rozhodnutie vydané v súlade s § 19 ods. 5 školského zákona, **škola neposkytuje vzdelávanie žiadnou formou** – ani prezenčne, ani dištančne, ani individuálnym vzdelávaním – **až do pominutia dôvodov**, pre ktoré došlo k oslobodeniu.

Hodnotenie žiaka

Ak nie je možné žiaka v danom polroku vyskúšať a hodnotiť, ani v náhradnom termíne, žiak sa **za príslušný polrok nehodnotí**. V takom prípade sa kolónky na hodnotenie jednotlivých vyučovacích predmetov, ako aj kolónka na celkové hodnotenie, **na vysvedčení prečiarknu**.

Ak žiaka **nebolo možné hodnotiť v druhom polroku** ani v náhradnom termíne zo závažných zdravotných dôvodov, **opakuje ročník**.⁹⁾

Dokumentácia

- Žiadosť zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia
- Písomné odporúčanie všeobecného lekára pre deti a dorast
- Písomné odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie
- Rozhodnutie riaditeľa školy o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy

Evidencia v školskom informačnom systéme (ŠIS)

Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý má vydané rozhodnutie riaditeľa školy o oslobodení od povinnosti dochádzať do školy v súlade s § 19 ods. 5 školského zákona, a ktorému škola neposkytuje žiadne vzdelávanie do pominutia dôvodov (t. j. nejde o žiaka, ktorý má povolené individuálne vzdelávanie zo zdravotných dôvodov), sa eviduje v ŠIS nasledovne:

Položka	Výberová položka
Forma org. výchovy a vzdelávania	<i>Osobitná forma plnenia dochádzky</i>
Forma osobitná-nadväzujúca OVP	<i>Dieťa/ žiak so zdravotným znevýhodnením oslobodené/ý od povinnosti dochádzať do školy</i>
Oslobodený od povinnosti dochádzať do školy	<i>Áno</i>

Financovanie

Normatív na žiaka školy so zdravotným znevýhodnením, ktorý je na základe rozhodnutia riaditeľa školy oslobodený od povinnosti dochádzať do školy a škola mu neposkytuje vzdelávanie z dôvodu, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje vzdelávať sa do pominutia uvedeného dôvodu v súlade s § 19 ods. 5 školského zákona, je **10 % normatívu na žiaka vzdelávajúceho sa v dennej forme štúdia**¹⁰⁾, nakoľko podľa metodiky k výkazu EDUZBER sa takýto žiak započítava do položky „Počet ostatných žiakov“.¹¹⁾

⁹⁾ § 55a ods. 9 školského zákona

¹⁰⁾ § 4 ods. 4 Nariadenia vlády č. 630/2008 Z. z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov

¹¹⁾ Eduzber ZS1: https://crinfo.iedu.sk/vykazy/NormativneFinancovanie/EDUZBER_ZS1

Eduzber ZS2: https://crinfo.iedu.sk/vykazy/NormativneFinancovanie/EDUZBER_ZS2

Doplňujúce informácie

Na základe odporúčaní všeobecného lekára pre deti a dorast a zariadenia poradenstva a prevencie, ktoré spoločne monitorujú zdravotný stav žiaka, podporujú jeho rekonvalescenciu a postupné začleňovanie späť do školského prostredia, môže – **ak to zdravotný stav umožňuje** – dôjsť k prechodu na inú formu vzdelávania, napríklad:

- **individuálne vzdelávanie** podľa § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona,
- v závislosti od vývoja situácie aj **vzdelávanie podľa IVP**.

V čase platnosti rozhodnutia o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy sa **neprítomnosť žiaka** na výchove a vzdelávaní **nezaznamenáva do triednej knihy**.

3. INDIVIDUÁLNE VZDELÁVANIE (IV)

Druh školy

základná škola (ZŠ), stredná škola (SŠ) – s výnimkou § 24 ods. 2 písm. b) školského zákona

Právna úprava

- § 23 písm. a) a § 24 školského zákona,
- § 5 ods. 3 písm. c) a i) zákona č. 596/2003 Z. z. – ak ide o základnú školu,
- § 5 ods. 4 písm. c) a n) zákona č. 596/2003 Z. z. – ak ide o strednú školu.

Základná charakteristika

Školský zákon umožňuje, aby žiaci mohli plniť školskú dochádzku **nielen inštitucionálnou formou** (t. j. pravidelnou dennou dochádzkou do školy), ale aj **individuálnou formou vzdelávania**, ak sú splnené zákonom ustanovené podmienky.

Individuálne vzdelávanie je jednou z foriem **osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky** v základnej škole alebo v strednej škole, pričom žiak naďalej **zostáva žiakom kmeňovej školy**.

Cieľová skupina

Individuálne vzdelávanie možno povoliť:

1. Žiakovi, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole (§ 24 ods. 2 písm. a) školského zákona)

- Príkladom je žiak s trvalým alebo dlhodobým poškodením zdravotného stavu, ktorý je schopný vzdelávať sa, ale jeho zdravotný stav mu neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole - napríklad žiak po ťažkom úraze alebo po operácii, ktorých následkom je zlomenina či iný zdravotný stav vyžadujúci dlhodobejšiu liečbu a rekonvalescenciu v domácom prostredí, žiak s chronickým imunitným ochorením, so závažnými ochoreniami dýchacích ciest (napr. s tracheostómiou), žiak s onkologickým ochorením počas liečby alebo v remisii, žiak s metabolickými alebo autoimunitnými ochoreniami alebo žiak s ochoreniami pohybového aparátu, ktoré mu znemožňujú každodennú dochádzku do školy, a pod.

Uvedené príklady sú len ilustračné a zároveň samotná existencia takéhoto zdravotného obmedzenia ešte neznamená, že žiak má byť individuálne vzdelávaný – vždy je potrebné individuálne posúdenie jeho situácie na základe záverov odborných vyšetrení.

Dôležité:

V prípade žiaka s výlučne psychickými ťažkosťami sa odporúča poskytovať vzdelávanie v dennej forme štúdia prostredníctvom IVP.

Individuálne vzdelávanie podľa § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona nie je v tomto prípade vhodným riešením, pretože psychické ťažkosti samy osebe spravidla neznemožňujú úplnú fyzickú účasť žiaka v škole, ale vyžadujú skôr primerané nastavenie podporných opatrení.

Dlhodobé prerušenie priameho kontaktu so školským prostredím a spolužiakmi môže naopak viesť k zhoršeniu psychického stavu žiaka, prehĺbeniu pocitu izolácie alebo strate dennej rutiny a stability, ktorú mu škola prirodzene poskytuje.

2. Žiakovi základnej školy na žiadosť zákonného zástupcu

(§ 24 ods. 2 písm. b) školského zákona)

Táto možnosť sa vzťahuje **iba na základné školy** a nevyžaduje zdravotné dôvody.

3. Žiakovi, ktorý bol vzatý do väzby alebo je vo výkone trestu odňatia slobody, ktorému nemožno zabezpečiť účasť na vzdelávaní v škole dlhšie ako dva mesiace

(§ 24 ods. 2 písm. c) školského zákona).

Obsah vzdelávania

1. Ak ide o IV žiaka, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole (ZŠ, SŠ)

Obsah vzdelávania sa uskutočňuje v súlade s podmienkami uvedenými v IVP.

Vzdelávanie žiaka zabezpečuje škola, a to **minimálne v rozsahu dvoch hodín týždenne**. Tento zákonom vymedzený rozsah predstavuje minimálnu, nie maximálnu mieru podpory.

Poskytovanie vzdelávania žiaka sa zabezpečuje učiteľom/učiteľmi kmeňovej školy poverenými riaditeľom školy za vopred dohodnutých podmienok na vopred dohodnutom mieste, individuálnym spôsobom napr.:

- návštevou žiaka v jeho domácom prostredí, resp. na inom vopred dohodnutom mieste so zákonným zástupcom mimo priestoru školy
- dištančne⁸⁾,
- v priestoroch školy mimo školského vyučovania alebo
- kombináciou viacerých vyššie uvedených možností.

Súčasťou tejto podpory môže – a v odôvodnených prípadoch aj má – byť **kontakt so žiakom v jeho domácom prostredí**, ktorý môže zabezpečiť triedny učiteľ, určený učiteľ, pedagogický asistent alebo iný člen školského podporného tímu.

Vyššie uvedené možnosti závisia od dohody školy so zákonným zástupcom a zároveň zohľadňujú všetky aspekty vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia určeného zamestnanca školy.

2. Ak ide o IV žiaka základnej školy na žiadosť zákonného zástupcu (ZŠ)

Obsah vzdelávania sa uskutočňuje v súlade s podmienkami uvedenými v IVP.

Ak ide o žiaka bez ŠVVP, úpravy v IVP **nesmú obmedziť rozsah ani obsah vzdelávania** podľa školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávanie žiaka **nezabezpečuje škola**, ale zákonný zástupca žiaka prostredníctvom osoby, ktorá spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon činnosti učiteľa príslušného stupňa ZŠ (VŠ II. stupňa). Touto osobou môže byť aj sám zákonný zástupca. Taktiež nie je vylúčené, aby šlo o zamestnanca kmeňovej školy, ak koná mimo pracovnoprávneho vzťahu so školou.

3. Ak ide o IV žiaka, ktorý bol vzatý do väzby alebo je vo výkone trestu odňatia slobody (ZŠ, SŠ)

Obsah vzdelávania sa uskutočňuje v súlade s podmienkami uvedenými v IVP.

Vzdelávanie žiaka **zabezpečuje kmeňová škola minimálne v rozsahu dvoch hodín týždenne**, a to **osobne alebo dištančne**⁸⁾.

Rozhodovanie

Podľa § 24 ods. 1 školského zákona dochádza pri rozhodovaní riaditeľa školy o povolenie IV k spojeniu dvoch konaní:

- oslobodenie od povinnosti dochádzať do školy a
- povolenie individuálneho vzdelávania.

Riaditeľ školy preto na základe doručenej žiadosti rozhoduje **o povolení individuálneho vzdelávania žiaka** v rámci jedného rozhodnutia, ktorým zároveň **oslobodzuje žiaka od povinnosti dochádzať školy**:

- v ZŠ - podľa § 5 ods. 3 písm. c) a i) zákona č. 596/2003 Z. z.
- v SŠ - podľa § 5 ods. 4 písm. c) a n) zákona č. 596/2003 Z. z.

Pre stredné školy: V prípade žiaka, ktorý sa **pripravuje v systéme duálneho vzdelávania**, riaditeľ školy rozhoduje o povolení IV **po predchádzajúcom súhlase zamestnávateľa**, u ktorého sa tento žiak pripravuje.

Podklady k rozhodnutiu riaditeľa školy o povolení IV:

a) *pre žiaka, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní*

K žiadosti o povolenie IV je potrebné priložiť:

- **vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast**, alebo
- **odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie.**

b) *pre žiaka ZŠ na žiadosť zákonného zástupcu – (tzv. „domáce vzdelávanie“)*

Žiadosť zákonného zástupcu o povolenie IV musí obsahovať¹²⁾:

- a) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a miesto trvalého pobytu žiaka,
- b) ročník, prípadne polrok a obdobie, na ktoré sa má individuálne vzdelávanie povoliť,
- c) dôvody na povolenie individuálneho vzdelávania,

¹²⁾ § 24 ods. 5 školského zákona

- d) IVP, ktorého princípy a ciele vzdelávania musia byť v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona,
- e) popis priestorového a materiálno-technického zabezpečenia a podmienok ochrany zdravia individuálne vzdelávaného žiaka,
- f) meno a priezvisko a písomný súhlas fyzickej osoby, ktorá bude uskutočňovať IV žiaka, ktorému má byť povolené IV, a jej doklady o splnení kvalifikačných predpokladov,
- g) zoznam edukačných publikácií, ktoré budú pri IV žiaka používané,
- h) ďalšie skutočnosti, ktoré majú vplyv na IV žiaka.

c) pre žiaka, ktorý je vzatý do väzby alebo je vo výkone trestu odňatia slobody

Žiadosť môže podať:

- zákonný zástupca nepľnoletého žiaka,
- pľnoletý žiak alebo
- ústav na výkon väzby alebo ústav na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom je žiak umiestnený.

Ustanovenia § 24 ods. 4 až 10 školského zákona sa na túto žiadosť **použijú primerane**. Podmienkou je **písomná dohoda medzi riaditeľom školy a riaditeľom ústavu**.¹³⁾

Hodnotenie žiaka

1. Ak ide o IV žiaka, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní

Žiak z dôvodu zdravotného stavu **nevykonáva komisionálnu skúšku**.

Hodnotenie a klasifikácia takéhoto žiaka sa uskutočňujú na základe **návrhu pedagogického zamestnanca** kmeňovej školy, ktorý individuálne vzdelávanie zabezpečoval, a **po prerokovaní v pedagogickej rade**.¹⁴⁾

2. Ak ide o IV žiaka základnej školy na žiadosť zákonného zástupcu

Žiak **vykonáva komisionálne skúšky za každý polrok** v kmeňovej škole z učiva každého povinného predmetu za príslušné obdobie.

Riaditeľ školy môže vzhľadom na aktuálny zdravotný stav žiaka prispôbiť komisionálne skúšky súčasnemu zdravotnému stavu žiaka - spôsob a formu preskúšania, neklasifikovanie z určitých vyučovacích predmetov a pod.

Na základe výsledkov komisionálnej skúšky vydá škola žiakovi:

- **výpis hodnotenia** vyučovacích predmetov a správania žiaka – za prvý polrok,
- **vysvedčenie** – za druhý polrok, resp. aj za prvý polrok, ak o to zákonný zástupca požiada.

3. Ak ide o IV žiaka, ktorý bol vzatý do väzby alebo je vo výkone trestu odňatia slobody

Žiak **vykonáva komisionálne skúšky** z príslušného učiva každého povinného predmetu **za každý polrok**.

¹³⁾ § 24 ods. 13 školského zákona

¹⁴⁾ § 24 ods. 8 školského zákona

Riaditeľ školy však môže vzhľadom na aktuálny zdravotný stav žiaka prispôbiť komisionálne skúšky súčasnemu zdravotnému stavu žiaka - spôsob a formu preskúšania, neklasifikovanie z určitých vyučovacích predmetov a pod.

Na základe výsledkov komisionálnej skúšky vydá škola žiakovi:

- **výpis hodnotenia** vyučovacích predmetov a správania žiaka – za prvý polrok,
- **vysvedčenie** – za druhý polrok, resp. aj za prvý polrok, ak o to zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia, resp. plnoletý žiak požiada.

Dokumentácia

- **Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania** – podaná zákonným zástupcom alebo zástupcom zariadenia neplnoletého žiaka alebo plnoletým žiakom
- **Rozhodnutie riaditeľa školy** - v rámci jedného rozhodnutia o povolení individuálneho vzdelávania žiaka a oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy.
- **Písomné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast** – ak zdravotný stav žiaka neumožňuje jeho účasť na vzdelávaní (napr. stav dlhodobého ochorenia, úrazu alebo ťažkého zdravotného postihnutia; nie primárne ŠVVP).
- **Písomné odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie** – ak zdravotný stav žiaka neumožňuje jeho účasť na vzdelávaní
- **Doklad preukazujúci kvalifikačné predpoklady osoby zabezpečujúcej IV žiaka** – predkladá sa, ak ide o IV žiaka na žiadosť zákonného zástupcu („domáce vzdelávanie“).
- **Rozhodnutie riaditeľa školy o povolení vykonať komisionálnu skúšku**
 - vydáva sa **iba v prípade, ak** riaditeľ školy komisionálnu skúšku „povoľuje“,
 - ak sa vydáva, **nie je potrebné** vydávať samostatné rozhodnutie pre každý vyučovací predmet, t. j. **jedno rozhodnutie môže pokrývať všetky predmety**, z ktorých má byť žiak preskúšaný v danom termíne.

Dôležité:

Ak vykonanie komisionálnej skúšky ustanovuje priamo zákon (napr. v prípade žiaka podľa § 24 ods. 2 písm. b) a c) školského zákona), riaditeľ školy komisionálnu skúšku nariaďuje, nie povoľuje; v takomto prípade sa rozhodnutie podľa § 5 ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **nevydáva**.

- **Protokol o komisionálnej skúške** - súčasťou protokolu je zadanie úloh/otázok, použitá stupnica hodnotenia a vypracované písomné úlohy žiaka, ak komisionálne skúška prebiehala písomnou formou.
- **Písomná dohoda** medzi riaditeľom školy a riaditeľom ústavu pre výkon väzby alebo trestu odňatia slobody – ak je žiadateľom príslušný ústav, v ktorom bol žiak umiestnený.

Evidencia v školskom informačnom systéme (ŠIS)

Praktický návod na evidenciu žiaka, ktorému riaditeľ školy povolil IV a oslobodil od povinnosti dochádzať do školy, je dostupný na:

https://crinfo.iedu.sk/vyказы/documents/MetodickePokyny/08_Evidovanie%20individualneho%20vzdelavania%20ziaka.pdf.

Financovanie

Normatív na individuálne vzdelávanie žiaka predstavuje:

- a) **30 %** normatívu na žiaka v dennej forme štúdia – ak ide o IV žiaka **zo zdravotných dôvodov**, alebo IV žiaka **vo väzbe** alebo **vo výkone trestu odňatia slobody**.
 - IV žiak zo zdravotných dôvodov sa podľa metodiky k výkazu EDUZBER započítava do položky „Počet žiakov individuálne vzdelávaných – oslobodených od účasti v škole zo zdravotných dôvodov“.
 - IV žiak vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody sa vo výkaze EDUZBER započítava do položky „Počet žiakov vzatých do väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody individuálne vzdelávaných“.
- b) **10 %** normatívu na žiaka v dennej forme štúdia – ak ide o IV žiaka **na žiadosť zákonného zástupcu** (tzv. „domáce vzdelávanie“). V tomto prípade **všetky náklady súvisiace s individuálnym vzdelávaním**, vrátane **odmeny osoby zabezpečujúcej vzdelávanie**, znáša zákonný zástupca žiaka.
 - IV žiak na žiadosť zákonného zástupcu sa vo výkaze EDUZBER započítava do položky „Počet ostatných žiakov“.

Doplňujúce informácie

- Počas obdobia IV žiaka a jeho oslobodenia od povinnosti dochádzať do školy sa jeho **neprítomnosť** na výchove a vzdelávaní v škole **nezaznamenáva** do triednej knihy.
- Ak vzdelávanie a kontakt so žiakom, ktorý sa vzdeláva podľa § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona (IV zo zdravotných dôvodov), vykonáva poverený zamestnanec školy:
 - tak túto činnosť vykonáva buď v rámci svojho základného úväzku alebo v rámci práce nadčas, so všetkými náležitosťami, ktoré s prácou nadčas súvisia,
 - ak činnosť zároveň vykonáva mimo obvyklého miesta výkonu výchovno-vzdelávacej činnosti určeného v pracovnej zmluve, uzavrie s ním zamestnávateľ dohodu o zmene pracovnej zmluvy podľa § 54 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce - čas presunu zamestnanca určeného riaditeľom školy na zabezpečovanie sa počíta do jeho týždenného pracovného času a výkon tejto pracovnej činnosti sa chápe ako pracovná cesta, pričom zamestnanec aj zamestnávateľ musia dodržiavať právne predpisy súvisiace s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci.
- Ak žiadosť zákonného zástupcu o povolenie IV žiaka podľa § 24 ods. 2 písm. b) školského zákona neobsahuje všetky zákonom ustanovené náležitosti, **riaditeľ školy nie je oprávnený individuálne vzdelávanie povoliť**, keďže nemá všetky podklady pre rozhodnutie.
- **Kontrolu úrovne kvality výchovy a vzdelávania** pri individuálnom vzdelávaní vykonáva Štátna školská inšpekcia.
- **Kontrolu odborno-pedagogického a materiálno-technického zabezpečenia výchovy a vzdelávania a ochrany zdravia žiaka** vykonáva kmeňová škola.
- **Zákonný zástupca je počas IV žiaka povinný umožniť vstup** a vykonanie kontroly poverenému školskému inšpektorovi a poverenému zamestnancovi kmeňovej školy.

- **Povolenie IV riaditeľ školy zruší**
 - na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka,
 - ak zákonný zástupca žiaka neplní podmienky individuálneho vzdelávania podľa tohto zákona,
 - ak žiak na konci hodnotiaceho obdobia neprospeš,
 - na základe odôvodneného návrhu hlavného školského inšpektora alebo povereného zamestnanca kmeňovej školy,
 - na základe odôvodneného návrhu zamestnávateľa, u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania,
 - na základe odôvodneného návrhu fyzickej osoby, ktorá uskutočňuje individuálne vzdelávanie žiaka.
- **Riaditeľ školy rozhodne o zrušení povolenia IV** do 30 dní od začatia konania a zároveň zaradí žiaka do príslušného ročníka základnej školy. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok, t. j. žiak po doručení prvostupňového rozhodnutia o zrušení IV, musí pokračovať vo vzdelávaní priamo v kmeňovej škole, aj keď o odvolaní nebolo ešte rozhodnuté.

4. INDIVIDUÁLNY UČEBNÝ PLÁN (IUP)

Druh školy

základná škola (ZŠ), stredná škola (SŠ)

Právna úprava

- § 23 písm. f) a § 26 školského zákona
- § 5 ods. 3 písm. l) zákona č. 596/2003 Z. z. – ak ide o základnú školu
- § 5 ods. 4 písm. e) zákona č. 596/2003 Z. z. – ak ide o strednú školu

Základná charakteristika

Vzdelávanie podľa IUP umožňuje prispôbiť **časový rozvrh vzdelávania** individuálnym potrebám žiaka. IUP predstavuje **úpravu organizácie vzdelávania**, najmä dochádzky žiaka do školy, **bez zmeny obsahu a rozsahu vzdelávania ako aj formy hodnotenia žiaka**. V období, keď sa žiak nezúčastňuje vyučovania v škole, vzdeláva sa formou samoštúdia podľa IUP vypracovaného školou, ktorý je v súlade so školským vzdelávacím programom.

Cieľová skupina

Riaditeľ školy môže povoliť vzdelávanie podľa IUP:

- žiakovi s nadaním alebo
- žiakovi zo závažných dôvodov - najmä tehotenstvo alebo materstvo.

Zoznam dôvodov v zákone je **demonštratívny**, čo umožňuje zohľadniť aj iné individuálne situácie, napríklad:

- žiak - výkonnostný športovec,
- žiak - cudzinec, ktorý sa zároveň vzdeláva dištančne aj v škole v domovskej krajine,

- žiak vo väzbe,
- žiak v striedavej starostlivosti (ak jeden zákonný zástupca žije v zahraničí),
- iné objektívne preukázateľné dôvody.

Obsah vzdelávania

Obsah a rozsah vzdelávania žiaka sa **nemení** – vzdelávanie sa realizuje **v súlade so školským vzdelávacím programom**.

Rozhodovanie

I. Podanie žiadosti

O povolenie vzdelávania podľa IUP môže požiadať:

- zákonný zástupca nepľnoletého žiaka,
- zástupca zariadenia,
- pľnoletý žiak,
- prípadne príslušný **ústav**, v ktorom je žiak umiestnený.

II. Posúdenie žiadosti a zodpovednosť riaditeľa školy

- Riaditeľ školy má pri povolení IUP určitú mieru rozhodovacej voľnosti, zároveň však zodpovedá za dôsledné posúdenie, či navrhovaný dôvod spľňa kritérium závažnosti.
- **IUP nemá slúžiť ako nástroj na zjednodušenie dochádzky alebo riešenie organizačných ťažkostí na strane školy, zákonných zástupcov či žiaka.**
- V prípade pochybností je potrebné vychádzať zo zámeru IUP – teda prispôbiť vzdelávanie výnimočným okolnostiam, nie riešiť bežné či administratívne jednoduchšie situácie.

III. Vydanie rozhodnutia

Riaditeľ školy rozhoduje o **povolení alebo nepovolení vzdelávania žiaka podľa IUP** na základe:

- § 5 ods. 3 písm. l) zákona č. 596/2003 Z. z. - ak ide o riaditeľa základnej školy
- § 5 ods. 4 písm. e) zákona č. 596/2003 Z. z. - ak ide o riaditeľa strednej školy.

Bez ohľadu na to, či pôjde o „povolenie alebo nepovolenie“, **riaditeľ školy by mal svoje rozhodnutie dostatočne zdôvodniť**.

Pre stredné školy: Ak sa rozhoduje o povolení IUP žiakovi, ktorý sa pripravuje na povolanie v systéme duálneho vzdelávania, vzhľadom na priamu participáciu zamestnávateľa na odbornom vzdelávaní a príprave tohto žiaka ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že uzatvorením učebnej zmluvy medzi zamestnávateľom a žiakom strednej odbornej školy vznikol záväzkový vzťah so vzájomnou spoluzodpovednosťou a povinnosťami, sa vyžaduje, aby rozhodnutiu riaditeľa školy o povolení IUP žiaka predchádzal súhlas príslušného zamestnávateľa.

IV. Postup po schválení IUP

Ak riaditeľ školy vyhovie žiadosti, postupuje nasledovne:

1. **Dohodne** so zákonným zástupcom žiaka, pľnoletým žiakom alebo zástupcom zariadenia:

- **podmienky a organizáciu vzdelávania podľa IUP,**
 - pričom tieto musia byť **v súlade so schváleným školským vzdelávacím programom.**
2. **IUP vypracuje** škola - v spolupráci s pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami.
3. IUP **schvaľuje** riaditeľ školy. Po schválení je IUP záväzný pre obe strany.

Hodnotenie žiaka

I. Ak ide o žiaka základnej školy:

- **Spôsob overovania vedomostí žiaka**, ktoré mal získať počas samoštúdia, určuje učiteľ príslušného vyučovacieho predmetu alebo riaditeľ školy, v súlade s vopred dohodnutými podmienkami a organizáciou vzdelávania žiaka podľa IUP.
- **Hodnotenie žiaka** (priebežné aj súhrnné) zabezpečuje a určuje učiteľ daného vyučovacieho predmetu. **Výpis hodnotenia** alebo **vysvedčenie** vydáva škola.
- **Žiak nie je povinný zo zákona absolvovať komisionálne skúšky** – ich potreba závisí od:
 - nastavenia konkrétneho IUP žiaka,
 - rozsahu prítomnosti žiaka na vyučovaní,
 - dostatku podkladov na jeho hodnotenie počas polroka.

Náhradný termín hodnotenia

- **Ak nie je možné žiaka vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne** daného polroka, riaditeľ školy podľa § 56 ods. 1 a 2 školského zákona **určí náhradný termín** - spravidla tak, aby sa hodnotenie mohlo uskutočniť **najneskôr do dvoch mesiacov po skončení daného polroka.**
- Forma hodnotenia žiaka v náhradnom termíne je rovnaká ako v riadnom termíne.
- O hodnotení žiaka v náhradnom termíne sa odporúča zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia písomne informovať.
- Náhradný termín neznamena **automaticky komisionálnu skúšku.**

Komisionálna skúška

- Komisionálna skúška sa môže vykonať:
 - na žiadosť zákonného zástupcu nepľnoletého žiaka alebo pľnoletého žiaka¹⁵⁾
 - alebo na podnet vyučujúceho učiteľa alebo riaditeľa školy¹⁶⁾.
- Ak zákonný zástupca nepľnoletého žiaka alebo pľnoletý žiak má pochybnosti o správnosti hodnotenia na konci príslušného polroka, môže požiadať riaditeľa školy o vykonanie komisionálnej skúšky do troch pracovných dní od získania výpisu hodnotenia alebo vysvedčenia.¹⁷⁾
- O povolení komisionálnej skúšky **rozhoduje riaditeľ školy.**

¹⁵⁾ § 57 ods. 1 písm. b) školského zákona

¹⁶⁾ § 57 ods. 1 písm. c) školského zákona

¹⁷⁾ § 56 ods. 8 školského zákona

II. Ak ide o žiaka strednej školy:

- Žiakovi vzdelávanému podľa IUP vyplýva zo zákona povinnosť vykonať komisionálne skúšky.
- Žiak sa v súhrnnom hodnotení z daného vyučovacieho predmetu hodnotí podľa výsledku komisionálnej skúšky.¹⁸⁾

Dokumentácia

- **Žiadosť** zákonného zástupcu nepľnoletého žiaka, zástupcu zariadenia alebo plnoletého žiaka o umožnenie štúdia podľa IUP.
- **Rozhodnutie riaditeľa školy** o umožnení štúdia žiaka podľa IUP.
- **Individuálny učebný plán** IUP – obsahuje napr. harmonogram hodnotenia a organizácie vzdelávania žiaka).
 - **Rozhodnutie riaditeľa školy** o povolení vykonať komisionálnu skúšku vydáva sa **iba v prípade, ak** riaditeľ školy komisionálnu skúšku „povoľuje“,
 - ak sa vydáva, **nie je potrebné** vydávať samostatné rozhodnutie pre každý vyučovací predmet, t. j. **jedno rozhodnutie môže pokrývať všetky predmety**, z ktorých má byť žiak preskúšaný v danom termíne.

Dôležité:

Ak vykonanie komisionálnej skúšky ustanovuje priamo zákon (napr. v prípade žiaka strednej školy vzdelávaného podľa IUP), riaditeľ strednej školy komisionálnu skúšku nariaďuje, nie povoľuje; v takomto prípade sa rozhodnutie podľa § 5 ods. 4 zákona č. 596/2003 Z. z. **nevydáva**.

- **Písomná dohoda** medzi riaditeľom školy a riaditeľom ústavu pre výkon väzby alebo trestu odňatia slobody – ak je žiadateľom príslušný ústav, v ktorom bol žiak umiestnený.

Poznámka: V prípade vzdelávania podľa IUP zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia nie je povinný predkladať informovaný súhlas, pretože nejde o výkon práv dieťaťa, ale o umožnenie osobitnej formy vzdelávania z objektívne akceptovateľných dôvodov.

Evidencia v školskom informačnom systéme (ŠIS)

Žiakovi, ktorému bolo umožnené štúdium podľa IUP, škola eviduje v karte žiaka tieto položky:

Položka	Výberová položka
Forma org. výchovy a vzdelávania	<i>Osobitná forma plnenia dochádzky</i>
Forma osobitná-nadväzujúca OVP	<i>Podľa individuálneho učebného plánu</i>

¹⁸⁾ § 57 ods. 1 písm. e) školského zákona

Financovanie

Normatív na žiaka, ktorý sa vzdeláva podľa IUP je **10 % normatívu na žiaka vzdelávajúceho sa v dennej forme štúdia**, nakoľko podľa metodiky k výkazu EDUZBER sa takýto žiak započítava do položky „Počet ostatných žiakov“.

Doplňujúce informácie

- **Nepoužívať pojem „individuálny študijný plán“** – tento výraz je správny **iba v kontexte vysokých škôl**. V základných a stredných školách sa používa výlučne **„individuálny učebný plán (IUP)“**.
- **Rozdiel oproti individuálnemu vzdelávaniu (IV):**
 - **Pri IV zabezpečuje časť vzdelávania škola** (pri IV zo zdravotných dôvodov alebo vo väzbe) **alebo zákonný zástupca prostredníctvom kvalifikovanej osoby** (pri IV žiaka ZŠ na žiadosť zákonného zástupcu).
 - **Pri IUP sa dôraz kladie na samoštúdium žiaka**, a zákonný zástupca nie je povinný zabezpečiť kvalifikovanú osobu.
- **Evidencia dochádzky žiaka** - Počas obdobia, keď **žiak nie je prítomný v škole** a vykonáva samoštúdium podľa IUP, **jeho neprítomnosť na vyučovaní sa** do triednej knihy **nezaznamenáva** a zákonný zástupca žiaka alebo plnoletý žiak nie je povinný ospravedlňovať túto neprítomnosť.
- **Denná forma štúdia žiaka podľa podmienok IUP** môže byť realizovaná aj **dištančne⁸⁾**.
- **Podľa IUP môže byť vzdelávaný kmeňovou školou aj žiak, ktorý bol vzatý do väzby alebo je vo výkone trestu odňatia slobody** - Pri takomto vzdelávaní je potrebná súčinnosť medzi školou a príslušným ústavom pre výkon väzby alebo trestu odňatia slobody.

ZHRNUTIE A ODPORÚČANIA PRE ŠKOLY

- **Pri rozhodovaní o povolení osobitného spôsobu školskej dochádzky** je nevyhnutné posúdiť, či je navrhovaný dôvod v súlade s účelom a podmienkami ustanovenými v príslušnej právnej úprave. V prípade nejasností sa riaditeľ školy môže obrátiť na príslušný regionálny úrad školskej správy alebo ministerstvo.
- **Žiak so ŠVVP:** Ak je žiak schopný vzdelávať sa v škole, no jeho ŠVVP si vyžadujú úpravu niektorých častí školského vzdelávacieho programu školy, je vhodné uplatniť vzdelávanie podľa IVP, prípadne doplnené o čiastočnú úpravu dochádzky žiaka na vyučovanie, a to v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie. **Formy osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky** podľa § 23 školského zákona by v takýchto prípadoch **nemali byť preferovaným riešením.**
- **Úprava dochádzky žiaka do školy zo zdravotných dôvodov** - Možno zvážiť len v nevyhnutných prípadoch **v závislosti od zdravotného stavu žiaka a jeho schopnosti vzdelávať sa**, a to prostredníctvom:
 - **individuálneho vzdelávania** a oslobodenia od povinnosti dochádzať do školy podľa § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona – žiak je schopný sa vzdelávať, len zdravotný stav mu neumožňuje účasť na vyučovaní v škole alebo
 - **len oslobodenia od povinnosti dochádzať do školy** podľa § 19 ods. 5 školského zákona – žiak nie je vôbec schopný vzdelávať sa do pominutia dôvodov.
- **Oslobodenie žiaka od povinnosti dochádzať do školy** (§ 5 ods. 3 písm. c) alebo ods. 4 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z.) možno uplatniť len v spojení konkrétnym ustanovením školského zákona:
 - § 19 ods. 5 – ak zdravotný stav žiaka ZŠ alebo SŠ plniaceho PŠD úplne znemožňuje vzdelávanie, ktoré sa dočasne neposkytuje,
 - § 24 ods. 2 – ak ide o individuálne vzdelávanie žiaka v rámci rozhodovania o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy,
 - § 61 ods. 3 – ak sa počas dochádzky žiaka do základnej školy so vzdelávacím programom pre žiakov so ŠVVP zmení charakter potrieb žiaka alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho potrieb a zákonný zástupca o to požiada riaditeľa školy.
- **Úprava organizácie vzdelávania žiaka pri špecifických životných situáciách** – Možno upraviť prostredníctvom IUP, ktorý zároveň zachováva obsah vzdelávania a hodnotenie žiaka podľa školského vzdelávacieho programu. Aj v prípade, že riaditeľ školy povolil žiakovi plniť školskú dochádzku osobitným spôsobom, zostáva **žiak naďalej žiakom príslušnej školy.**

Príloha 1: Prehľadová tabuľka k formám úpravy školskej dochádzky žiakov

	Individuálny vzdelávací program (IVP)	Dočasné neposkytovanie vzdelávania zo zdravotných dôvodov	Individuálne vzdelávanie (IV)	Individuálny učebný plán (IUP)
Druh školy	MŠ, ZŠ, SŠ	ZŠ, SŠ - len v prípade žiaka plniaceho PŠD	ZŠ, SŠ – s výnimkou § 24 ods. 2 písm. b) školského zákona	ZŠ, SŠ
Právna úprava	§ 7a školského zákona, § 7 ods. 5 školského zákona § 94 ods. 4 školského zákona	§ 19 ods. 5 školského zákona, § 57 ods. 1 písm. f) školského zákona § 5 ods. 3 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. (ZŠ) § 5 ods. 4 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. (SŠ)	§ 23 písm. a) školského zákona § 24 školského zákona, § 5 ods. 3 písm. c) a i) zákona č. 596/2003 Z. z. (ZŠ) § 5 ods. 4 písm. c) a n) zákona č. 596/2003 Z. z. (SŠ)	§ 23 písm. f) školského zákona § 26 školského zákona, § 5 ods. 3 písm. l) zákona č. 596/2003 Z. z. (ZŠ) § 5 ods. 3 písm. e) zákona č. 596/2003 Z. z. (SŠ)
Charakteristika (účel)	IVP predstavuje prispôsobenie školského vzdelávacieho programu konkrétnym potrebám žiaka.	Oslobodenie žiaka so ZZ od dochádzky školy, ak mu nepriaznivý zdravotný stav úplne znemožňuje vzdelávať sa až do pominutia dôvodov.	- Žiak plní PŠD formou individuálneho vzdelávania v rámci oslobodenia od povinnosti dochádzať do školy. - Žiak je naďalej žiakom školy.	Úprava organizácie vzdelávania - najmä dochádzky žiaka do školy bez zmeny obsahu a rozsahu vzdelávania ako aj formy hodnotenia.
Cieľová skupina (komu je určený)	- žiak so ŠVVP, ktorého potreby mu neumožňujú vzdelávať sa podľa ŠkVP a ani podľa vzdelávacích programov škôl pre žiakov so ŠVVP - žiak so ŠVVP, ktorý je schopný vzdelávať sa a dochádzať do školy alebo - žiak s psychickými ťažkosťami - žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie v ZŠ	- Žiak, ktorý plní PŠD a jeho zdravotný stav mu úplne znemožňuje vzdelávať sa až do pominutia dôvodov. - napr.: žiak v kóme, žiak po vážnom úraze pripútaný na lôžku, ktorý nie je schopný žiadnej formy komunikácie a ani aktívneho zapojenia do vzdelávania, apod.	§ 24 ods. 2 písm. a) - žiak, ktorý je schopný sa vzdelávať, ale jeho zdravotný stav mu neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole, - napr.: žiak po ťažkom úraze alebo po operácii s dlhšou rekonvalescenciou, žiak s chronickým imunitným ochorením, Žiak so závažným ochorením dýchacích ciest apod. § 24 ods. 2 písm. b) - žiak ZŠ na žiadosť zákonného zástupcu („domáce vzdelávanie“), § 24 ods. 2 písm. c) - žiak, ktorý bol vzatý do väzby, a ktorému	- žiak s nadaním – napr. výkonnostný športovec, - žiak zo závažných dôvodov - napr. tehotenstvo/ materstvo - žiak - cudzinec, ktorí sa zároveň má záujem vzdelávať aj v domovskej krajine dištančne, - žiak vo väzbe, - žiak v striedavej starostlivosti (ak jeden ZZ žije v zahraničí) a pod.

			nemožno zabezpečiť účasť na vzdelávaní v škole dlhšie ako 2 mesiace.	
Modifikácia obsahu vzdelávania	• IVP žiaka so ŠVVP obsahuje podporné opatrenie a úpravy jednotlivých častí ŠkVP podľa ŠVVP žiaka, najmä úpravu obsahu, metód, foriem, spôsob hodnotenia, dochádzky do školy a spolupráce s odbornými zamestnancami. • IVP žiaka bez ŠVVP na IV bez úpravy obsahu vzdelávania; žiak sa vzdeláva podľa ŠkVP.	Žiakovi sa vzdelávanie vôbec neposkytuje a postupne sa odporúča - podľa schopnosti žiaka učiť sa - prejsť na individuálne vzdelávanie žiaka zo zdravotných dôvodov (§ 24 ods. 2 písm. a) školského zákona) a v prípade zlepšenia zdravotného stavu sa môže vzdelávanie upraviť len na IVP.	• žiak so ŠVVP - Obsah vzdelávania sa uskutočňuje v súlade s podmienkami uvedenými v IVP. • žiak bez ŠVVP - Úpravy nemôžu obmedziť rozsah a obsah vzdelávania vymedzený v ŠkVP. • <i>žiak na IV zo zdravotných dôvodov + žiak na IV vo väzbe</i> – vzdelávanie poskytuje škola najmenej v rozsahu dve hodiny týždenne. • <i>žiak na IV na žiadosť ZZ („domáce vzdelávanie“)</i> – vzdelávanie zabezpečuje ZZ prostredníctvom osoby, ktorá spĺňa kvalifikačné predpoklady učiteľa pre príslušný stupeň vzdelania VŠ II.stupňa (škola žiaka len komisionálne preskúšava)	• Upravuje sa iba organizácia vyučovania – dochádzky a príp. harmonogramu hodnotenia. • Rozsah a obsah vzdelávania ako aj hodnotenie žiaka je v súlade s ŠkVP a neupravuje sa. • Riaditeľ školy dohodne so ZZ alebo s plnoletým žiakom podmienky a organizáciu vzdelávania podľa IUP, ktoré musia byť v súlade s ŠkVP a sú záväzné pre obe strany.
Rozhodovanie	• Umožnenie vzdelávania žiaka podľa IVP nepodlieha správnomu konaniu.	Na základe odporúčania všeobecného lekára a poradenských centier – oba inštitúty spolupracujú a monitorujú stav žiaka, podporujú rekonvalescenciu a integráciu žiaka späť do školského prostredia	• Žiadosť ZZ (ak ide o žiaka so ZZ predloží aj vyjadrenie pediatra alebo odporúčanie ZPP) • Jedno rozhodnutie o povolení IV a oslobodení od povinnosti dochádzať do školy • O povolení IV žiaka, ktorý sa pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, rozhoduje RŠ po súhlase zamestnávateľa, u ktorého sa tento žiak pripravuje.	• Podanie žiadosti ZZ alebo plnoletého žiaka s uvedením zdôvodnenia. • Posúdenie žiadosti RŠ. • Rozhodnutie riaditeľa o umožnení štúdia podľa IUP • Dohodnutie podmienok a organizácie vzdelávania žiaka so ZZ/ plnoletým žiakom. • Škola vypracuje IUP. • RŠ schváli IUP.
Hodnotenie žiaka	• Hodnotenie žiaka sa realizuje v súlade s podmienkami podľa IVP.	Žiak sa nehodnotí, ak nebolo možné hodnotiť ani v náhradnom termíne. Opakuje ročník, ak nie je možné hodnotiť v druhom polroku.	• <i>Žiak na IV zo zdravotných dôvodov</i> – nekoná komisionálne skúšky, hodnotenie sa vykoná na základe návrhu učiteľa, ktorý vzdelávanie	1. Ak ide o žiaka ZŠ: • Spôsob overovania vedomostí žiaka, ktoré mal získať počas samoštúdia, určuje príslušný učiteľ daného predmetu alebo

	• Ak IVP neobsahuje osobitné úpravy hodnotenia, žiak je z vyučovacích predmetov hodnotený podľa podmienok uvedených v školskom vzdelávacom programe.		žiaka vykonával a po prerokovaní v pedagogickej rade • <i>Žiak na IV na žiadosť ZZ a žiak na IV vo väzbe</i> – vykoná komisionálne skúšky za každý polrok.	riaditeľ školy, v súlade s podmienkami a organizáciou vzdelávania žiaka podľa IUP. • Žiakovi s IUP nevyplýva zo zákona povinnosť vykonať komisionálne skúšky. 2. Ak ide o žiaka SŠ: • Žiak vykonáva povinne zo zákona komisionálne skúšky. • Žiak sa v súhrnnom hodnotení z jednotlivých vyučovacích predmetov hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky.
Dokumentácia	• IVP; ak ide o žiaka so ŠVVP tak jeho obsahom je aj písomné vyjadrenie RŠ k návrhu podporného opatrenia a k navrhovanému rozsahu jeho poskytovania, • Informovaný súhlas zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, • Správa z diagnostického vyšetrenia, ktorá obsahuje aj metódy použité pri diagnostike; ak ide o žiaka so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo so všeobecným intelektovým nadaním	• Žiadosť ZZ • Písomné odporúčanie pediatra • Písomné odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie • Rozhodnutie o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy	• Žiadosť ZZ o povolení IV pre žiaka • Rozhodnutie RŠ o povolení IV a oslobodení žiaka od povinnosti do dochádzať do školy • Písomné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast, ak ide o žiaka so ZZ • Písomné odporúčanie ZPP, ak ide o žiaka so ZZ • Doklad o splnení kvalifikačných predpokladov osoby, ktorá bude zabezpečovať IV žiaka, ak ide o IV žiaka na žiadosť ZZ • Rozhodnutie o povolení vykonať komisionálnu skúšku, ak riaditeľ KS povoľuje, nie nariaďuje zo zákona • Protokol o komisionálnej skúške (súčasťou protokolu je - zadanie úloh/otázok a stupnica hodnotenia, žiakom vypracované písomné úlohy, ak také mal).	• Žiadosť ZZ alebo plnoletého žiaka o umožnenie štúdia žiaka podľa IUP • Rozhodnutie o umožnení štúdia žiaka podľa IUP • IUP – napr. harmonogram hodnotenia a organizácie vzdelávania žiaka • Písomná dohoda medzi RŠ a riaditeľom ústavu, ak ide o žiaka vo väzbe • Rozhodnutie o povolení vykonať komisionálnu skúšku, ak riaditeľ KS povoľuje, nie nariaďuje zo zákona • Protokol o komisionálnej skúške (súčasťou protokolu je - zadanie úloh/otázok a stupnica hodnotenia, žiakom vypracované písomné úlohy, ak také mal).

			• Písomná dohoda medzi RŠ a riaditeľom ústavu, ak ide o žiaka vo väzbe	
Financovanie	Samotný IVP neovplyvňuje výšku normatívneho príspevku na žiaka; ten sa odvíja od druhu jeho zdravotného znevýhodnenia alebo nadania. Normatív na žiaka so ZZ alebo nadaním sa určuje podľa Nariadenia vlády č. 630/2008 Z. z. v nadväznosti na skupinu, do ktorej bol žiak zaradený podľa: • prílohy č. 8, ak ide o žiaka ZŠ a • prílohy č. 9, ak ide o žiaka SŠ.	• 10 % normatívu na žiaka vzdelávajúceho sa v dennej forme štúdia • Vo výkaze EDUZBER sa žiak započítava do položky „Počet ostatných žiakov“	• Žiak na IV zo zdravotných dôvodov - 30 % normatívu na žiaka vzdelávajúceho sa v dennej forme štúdia - vo výkaze EDUZBER v položke „Počet žiakov individuálne vzdelávaných – oslobodených od účasti v škole zo zdravotných dôvodov“ • Žiak na IV na žiadosť ZZ („domáce vzdelávanie“) - 10 % normatívu na žiaka vzdelávajúceho sa v dennej forme štúdia - vo výkaze EDUZBER v položke „Počet ostatných žiakov“, • Žiak na IV vo väzbe - 30 % normatívu na žiaka vzdelávajúceho sa v dennej forme štúdia - vo výkaze EDUZBER v položke „Počet žiakov vzatých do väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody individuálne vzdelávaných“	• 10 % normatívu na žiaka vzdelávajúceho sa v dennej forme štúdia • vo výkaze EDUZBER sa započítava do položky „Počet ostatných žiakov“
Evidencia v ŠIS	• V ŠIS sa vzdelávanie žiaka so ŠVVP podľa IVP neeviduje ako samostatná forma vzdelávania. • Žiak je evidovaný ako žiak dennej formy štúdia a s uvedením druhu zdravotného znevýhodnenia alebo nadania. • Žiak bez ŠVVP na IV sa eviduje podľa 3. stĺpca.	• Forma org. výchovy a vzdelávania - <i>Osobitná forma plnenia dochádzky</i> • Forma osobitná-nadväzujúca OVP - <i>Dieťa/ žiak so zdravotným znevýhodnením oslobodený/ý od povinnosti dochádzať do školy</i> • Oslobodený od povinnosti dochádzať do školy - <i>Áno</i>	Podľa metodického pokynu k evidencii žiaka v ŠIS s názvom „<i>Individuálne vzdelávanie žiaka</i>“ - dostupný na • https://crinfo.iedu.sk/vykazy/	• Forma org. výchovy a vzdelávania - <i>Osobitná forma plnenia dochádzky</i> • Forma osobitná-nadväzujúca OVP - <i>Podľa individuálneho učebného</i>